

Kaj bi slovenski listi pisali, ako bi se raz utrakvistične šole obesila črno-rdeče-zlata zastava? Pravica mora biti za vse enaka. Dotičnemu nadučitelju naj šolska oblast pove, da ni nastavljen in plačan za narodnjaško hujskarijo, marveč za poduk!

Prvaška vzgoja. Na okoliški slovenski šoli v Ptujju se pod režimom znanega nadučitelja Gauklerja otroke prav čudno vzgaja. Posebna tička sta 10 in 11 letna smrkovca Avguštin K. in Karol F. Opetovano že sta psovala in napadla sprehajajoče se dijake. Zadnjič pa sta nekemu kmetu ¼ litra šnopa ukradla in ga spila. Potem sta se stepla. Ako slovenski stariši in slovenski učitelji takih lumparij preprečiti ne morejo, storila bode to policija!

Prevalje. Piše se nam: Kaplan Štritof je v nedeljo na prižnici spraznil svoj kastel s tem, da je vpil, kaj list „Štajerc“ piše. Ja, ja, kaplanček, resnica tebe pretepa, to te čudno boli; poslali ti bomo že zdravnika! Ne samo da pošilja ta kaplanček debele lažnive, smrdljive vrstice celovškemu „Smiruhlnu“; to seveda ne zadostuje Štritofu, ampak ta žegnani gospodček porabi sploh prižnico za politiko, pravega krščanskega nauka, kakor ga je učil Kristus, pa menda ne zna. Seveda v cerkvi mu nihče ne odgovarja! Kvasil je na božjem mestu od hujskačev, omenil pa tudi: boj mora biti med nami! Na ta njegov govor se je začelo ljudstvo na glas smejeti, pobožne device so obračale hrbet kaplanu. Ako se vprašamo: kdo pa hujska, kdo ne da pokoja itd., reči moramo: Kranjček Štritof! Prav lepo je pokazal ta kaplanček kranjsko kulturo, ko je prišel v eno gostilno. Natakarija pozdravi žeganega gospoda z lepimi besedami „guten Tag“, in ko kaplanček na lepi pozdrav sliši, vpraša ves bled natakarijo: „Ne znate slovenski, ste štajerska duša?“ Na to odgovori krotko natakarija: Hvala bogu, da nisem kranjska! — Pogledjte, kako postopa Štritof; a to ni grdo, da psuje kaplan pridno služabnico na tak nesramni način? Temu Štritofu bi pač svetovali, da obesi tablico na čelo z vrsticami: „Jaz sem Kranjc in zahtevam, da me po kranjsko grsúate.“

Promoviran doktorjem prava bil je na univerzi v Gradcu g. Hugo Volleritsch, not. kandidat v Slovenski Bistrici. Čestitamo!

Seradiagnostična preiskovalna postaja v Gradcu v svrhu dokazala sifilitike obstoji že dalje časa, a je še malo znana. Ta zavod, ki se nahaja na dermatološki vseh učiliški kliniki, je zelo važen. Kri se preiše po sistemem Wassermann. Treba je v ta namen vsplati le 2—3 cm³ krvi v stekleničici. Za preiskavo se dviga znesek 20 K., ki je namenjen obstoju zavoda.

Podkvarski tečaj prične se z 2. prosincem 1911 na dež. podkv. šoli v Gradcu. Dobijo se tudi štipendije. (Glej inzerat v današnji številki!)

Poroka. 26. p. m. vršila se je v farni cerkvi v spodnji Pulskavi poroka g. Karl Stein-klauber z gdč. Viktorie Grundner, oba iz Pragerhofa. Prisostvovala sta svaka neveste, gg. Ed. Suppanz iz Pristove in Fr. Kupnik iz Konjic. Čestitamo!

Poročil se je v Mariboru g. Nik. Petek, tajnik hranilnice v Brežicah, z gdč. Marijo Maizen, zasebnico iz Maribora. Čestitamo prisrečno!

Samomr. Poroča se nam: V Žamancih pri Ptujju je vzel Anton Zagoršek nabasano puško. Bajje je nameraval ustreliti Franca Janžekovič, kër je ta ljubček njegove matere-vdove, ki je že rodila 8 otrok. 20 letni fant te ljubezni ni hotel trpeti. Ustrelil je s puško sam sebi v glavo. Vdova Zagoršek je seveda huda klerikalca.

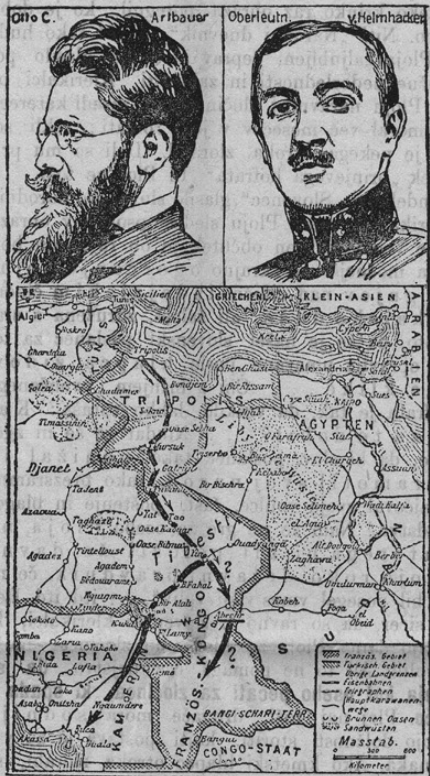
Otroci tatovi. Pri St. Pavlu pri Preboldu sta 14 letni Anton Dobelšek in 11 letni Viktor Prevoršek vlomila pri kočarju Burkelcu in pokradla precej stvari. Tatinska smrkolina sta že pod ključem.

Sejem v Peklu pri Poljčanih. Piše se nam: V ponedeljek 7. listopada t. l. se vrši v Peklu na Poljčanskem kolodvoru veliki živinski sejem. Živinoposestniki ste povabljeni prav v obilnem številu živino na sejem prignati, kër se ne bo „standgeld“ pobiral; povrh pa dobi vsaki za vsako goved, katero ta dan na sejem postavi ali prižene, ¼ litra dobrega domačega vina za stonj. Da se bo dosti kupcev sešlo, skrbi sejemski odbor.

Teharje. Umrla je v soboto po kratki boleznici gospa A. Tlaker, soproga vrlega občana in našega somišljenika, gostilničarja in kovača Janeza Tlakerja. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi občanov v ponedeljek ob 10. uri dopoldne. Ohranjen ji bodi blag spomin! Našemu vrlému somišljeniku pa izrekamo tem potom naše najgloblje sozaljje. V. B.

Skozi puščavo Saharo.

Dva pogumna avstrijska moža prepotovala bodeta v znanstvene namene pokrajino Tibesti v severni notranji Afriki, ki spada med še neodkrite dele velikanske puščave Sahare. Vodil bode to potovanje znani učenjak Otto Artbauer, ki je že pogumno razne ekspedicije skozi Afriko izvršil. Spremljal pa ga bode avstrijski artiljerijski oberlejtant Emil Kraft pl. Helmbacker. Potovanje, katerega sta že nastopila, je jako nevarno. Kajti šla bodeta

Die österreichische Sahara-Expedition i. ihre Teilnehmer.

skozi pokrajine, v katerih stanujejo najbolj divji in krvoločni zamorci cele Afrike. Potovanje skozi Tibesti se doslej še nobenemu Evropejcu ni posrečilo. Pot vodi od Tripolisa po karavanskih cestah v oazo Gatrun in od tam v Tibesti. Potem obiščeta, ako bode to z ozirom na boje domačinov mogoče, deželo Wadai, ki je jako nevarna. Ako bi to ne bilo mogoče, šla bodeta pot čez Kamerun v golf Guineja. Naša slika kaže zgoraj pogumna moža, ki žrtvueta svoje življenje za znanost, spodaj pa zemljevid, na katerem je z debelo črto njih pot označena.

Iz Koroškega.

Kaj je s slovensko-klerikalnimi posojilnicami?

Mi smo v „Štajercu“ že mnogokrat odkritostno svoje mnenje povedali in svarili pred gotovimi slovensko-klerikalnimi združenji in posojilnicami. Opozarjali smo na čase, ko so slovenski črnuhi po Štajerskem, Koroškem in Kranjskem ustanovljali konzumna društva, ki so pozneje vsa propadla. Milijone kmetškega slovenskega denarja so klerikalci na ta način zbeganemu ljudstvu oropali in na stotine kmetov je moralo zaradi črnih „konzumarjev“ v ječo... Ko je letos prišel velikanski polom klerikalnih posojilnic oziroma črne „centralkasse“ na Koroškem, smo takoj povedali, kje tičijo vzroki. In skrbno smo povdarjali, da bode prišel tudi čez slovenske posojilnice veliki polom, ker so večinoma na brezvestni način od brezvestnežev iz političnih vzrokov ustanovljene in nimajo nobene pametne kontrole. Naš glas ni ostal glas vpijočega v puščavi. Nasprotno, na vseh krajih in koncih so se pričeli tudi slovenski kmetje za svoj denar zanemati, katerega imajo v posojilnicah naložena. In tudi časopisi so pričeli javnost svariti. Tako n. pr. piše bratski nam list „Allgemeine Bauernzeitung“ v Celovcu v zadnji svoji številki to-le: — „V Ljubljane prihajajo vedno nove vesti, ki priporočajo previdnosti. Enkrat se čuje, da se hoče ustanoviti; potem zopet, da se je glavni vođa vsega tega, bivši župan Hribar, na deželo nazaj potegnil. Da se o ruski denarni pomoči govori, to je dokaz, da kranjskim hujskačem denarja primanjkuje. Istotako govori, da se iz Ruskega ne more nič dobrega pričakovati, najmanj pa denarja, katerega ravnost na Ruskem najbolj primanjkuje. Kranjski hujskači hočejo s tem, da kličejo po ruskem denarju, svoj položaj zakriti in čas pridobiti. Kaj z denarjem znajo ravno tako slabo gospodariti, kakor njih zavezniki začasa zadnjih volitev, koroški klerikalci. Tudi kranjski ljudski hujskači „delajo“ z jim zaupanim denarjem iz posojilnic vbojih kmetov tako brezvestno, kakor na Koroškem. Poraba velikih svot denarja v nepredvidljivih realitet, brezumno prevzetejamstva, pomanjkanje kontrole, — vse to skupaj tvorijo resno nevarnost, ki zamore kakor pri „central-kasi“ vsak dan priti. Treba je le, da kakor pri monsignore Kayserju nezmožnost plačila na večih straneh nastopi. Nas se tiče ta zadeva le v toliko, ker imajo kmetške slovenske posojilnice na Koroškem vsled nagovarjanja političnih duhovnikov svoje denarje v kranjski zvezi ali pa v oni v Celju. Mi svarimo torej pravočasno in svetujemo koroškim kmetom slovenske narodnosti, da naložijo svoje prihranjene denarje le v takih blagajnah, ki stojijo pod javnim nadzorstvom in oblastveno kontrolo. Take poštene blagajne, v katerih je denar popolnoma varen, so vse pri deželni zvezi kmetijskih združenj na Koroškem („Landesverband der landwirtschaftlichen Genossenschaften“) in jih nadzoruje deželni odbor.“ — Tako piše omenjeni list in mi mu damo prav iz vsega srca!

Štiri koleša ima vsak voz in tudi oni, katerim so koroški klerikalci kmetške posojilnice v blato pripeljali. Prvo kolo je monsignore Kayser, ki sedi v ječi, drugi monsignore Weiss, ki jo je pravočasno v Ameriko popihal. Tretje kolo to je znani vođa klerikalcev Walcher, katerega so labudski kmetje za poslanca izvolili in ki je bil tesni prijatelj omenjenih bratcev, čeprav jih zdaj po polomu noče več poznati. In četrti je neki elegantni gospodek Paulič, ki se je kot agitator vedno po Koroškem potepal. Zdjaj se dela tudi ta nedolžnega, čeprav je bil preje „konzulent“ farških posojilnic. Kaj je s tem Pauličem? „Bauernzeitung“ govori o nekih 80.000 kron kmetškega denarja. Poročali bodemo o stvari natančneje!

Iz Škocijana. Naš dopisnik piše: „Kot odgovor na „popravek“, katerega je poslal naš župnik Poljanec na svoječasni članek „Vlak po vozil“ itd. nimam nič drugega povedati, nego to-le: Obžalujem, da nisem pisal tako natančno, s katero osebo je župnik Poljanec res govoril: „Oj spravi ga“ itd. Župnik Poljanec res govoril v župnišču navzoč. Ali kar sem pisal, to je pravi hčerka rajnega Blasutiča raznim okoli stoječim delavcem in ti kakor jaz to tudi lahko pričamo. Prepričan sem, da je župnik Poljanec omenjeno besedo gotovo izustil, če ne proti hčerki, pa proti njeni materi. Laž ima kratke noge, gospod župnik! Kar se pa tiče krstnih listkov, zakonskih zvez itd., to izvel iz svoje pridige, ki jo je govoril raz kanceljna na prvi članek. S tem upam, da je ta stvar končana!“

Ruden. (Cirkus na dvorišču farovžja.) Piše se nam: V nedeljo dne 23. p. m. popoldne videl sem na dvorišču farovžja cirkuza podobno poslopje iz platna. Razveselila me je misel, da bodem kmalu našega ljubega g. fajmoštra Janeza Volaučnika z njegovimi dolgimi lasmi pred tem celtom opazil, kako bode kričal: „herreinspaziert, rrrrrreinspaziert!“ Ali zmotil sem se. Pobožni gospod je tozadevno reklamo gotovo že preje preskrbel (morda celo v cerkvi?). Poleg tega sem moral v svojo žalost izvedeti, da fajmošter ne bode nastopil kot „direktor“ tega od njeja vsvarjenega cirkuza, marveč da se bode tam „igra“ vršila... Naveličal sem se že davno „kasperl-teatrov“. Videl sem tudi, da so prihajali same stare babure in otroci. Zato sem zopet odšel. V začetku tega zelo slabega zborovanja

vanja. Čul je da Ker j večin ko se lin mnog so in spodr navze sela? nemš gospe kronk le er jilnic isto. Weis kmet veda šner kron same kron milij in z fajm vboj pose še c kan Bog kako to r ako zop cerk se i stav gled goz šte Kaj ce po odc kno kor v vil odl kaj vpi pri faj O oz ni me po bil do oč co Pe je e La za ni al de d Š d t s t t l d k l ž